

- *Про підсумки роботи Державного фонду фундаментальних досліджень у 2013 р. та попередні результати роботи у 2014 р. (доповідач — академік НАН України В.П. Кухар)*
- *Про погодження персонального складу Ради Державного фонду фундаментальних досліджень (доповідач — академік НАН України В.П. Кухар)*
- *Про Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук національних академій наук України на 2014—2018 роки (доповідач — академік НАН України Б.Є. Патон)*
- *Формування національного науково-інформаційного простору: інтеграція та кооперація зусиль бібліотек та інформаційних центрів України (доповідач — доктор історичних наук В.І. Попик)*

ЗАСІДАННЯ МІЖВІДОМЧОЇ РАДИ З КООРДИНАЦІЇ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 3 грудня 2014 року

3 грудня 2014 р. відбулося засідання Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень, у якому взяли участь голова Ради, президент Національної академії наук України академік НАН України Б.Є. Патон; президент Національної академії медичних наук України академік НАМН України А.М. Сердюк; перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України академік НАПН України В.І. Луговий; президент Національної академії правових наук України академік НАН України і НАПрН України В.Я. Тацій; президент Національної академії аграрних наук України академік НААН України Я.М. Гадзало; президент Національної академії мистецтв України академік НАМ України А.В. Чебикін; заступник Міністра освіти і науки України М.В. Стріха; голова Державного фонду фундаментальних досліджень академік НАН України В.П. Кухар; голова Західного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України З.Т. Назарчук; голова Південного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України С.А. Андронаті; голова Північно-східного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України В.П. Семиноженко; заступник директора з наукової роботи Інституту економіки промисловості НАН України академік НАН України В.П. Вишневський; президент Співки ректорів вищих навчальних закладів України академік НАН України і НАПН України Л.В. Губерський; голова ради Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України академік НАН України і НАПН України М.З. Згуровський; президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи член-кореспондент НАН України, академік НАПН України В.П. Андрущенко; директор Державного фонду фундаментальних досліджень академік НАН України Б.В. Гриньов; в.о. головного вченого секретаря Національної академії наук України член-кореспондент НАН України В.Л. Богданов.

На засіданні було розглянуто низку актуальних питань організації і забезпечення діяльності наукової та освітянської галузей.

Відповідно до Положення про Міжвідомчу раду з координації фундаментальних досліджень та Положення про Державний фонд фундаментальних досліджень (ДФФД) було заслухано й обговорено звіт голови Фонду академіка НАН України **Валерія Павловича Кухаря** щодо результатів роботи ДФФД у 2013–2014 рр., а також проект оновленого персонального складу Ради Фонду у зв'язку з проведенням планової ротації його членів.

У звітній доповіді академік В.П. Кухар зазначив, що впродовж усіх 20 років діяльності Фонду його співробітники виконують велику й важливу роботу щодо грантової підтримки проектів з пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень, налагоджено чітку систему експертного відбору під час проведення конкурсів, здійснюється цілеспрямована підтримка наукової діяльності молодих учених. За підсумками експертизи на більш як 25 тис. запитів ДФФД надав понад 6 тис. грантів. За результатами досліджень, проведених за грантами Фонду, видано друком близько 20 тис. публікацій. Так, лише в 2013 р. виконавці проектів ДФФД опублікували 8 монографій, 475

статей, понад 300 тез доповідей, отримали 32 патенти.

Важливою складовою діяльності Фонду є сприяння розширенню міжнародного наукового співробітництва. Така співпраця із зарубіжними науковими інституціями є передумовою залучення міжнародної експертизи, підвищення конкурентоспроможності й продуктивності науки. Запроваджуючи спільні конкурси, ДФФД сприяє налагодженню співробітництва між ученими України, Німеччини, Франції, США, Японії, Польщі та інших країн, відіграючи тим самим вагомую роль у розвитку вітчизняної науки, налагодженні міжнародної науково-технічної кооперації.

Разом з тим, академік В.П. Кухар звернув увагу на певне коло проблем і труднощі, з якими стикається Фонд у своїй діяльності. Насамперед ідеться про вкрай обмежені обсяги фінансування з державного бюджету, які значно нижчі від обсягів фінансування зарубіжних фондів-партнерів, що аж ніяк не сприяє рівноправній співпраці з ними. Крім того, потребує вдосконалення нормативно-правове забезпечення функціонування ДФФД.

З інформацією про Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і

Виступ голови Державного фонду фундаментальних досліджень академіка НАН України Валерія Павловича Кухаря

Виступ голови Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона

Виступ генерального директора Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Володимира Івановича Попика

гуманітарних наук національних академій наук України на 2014–2018 роки виступив президент НАН України академік **Борис Євгенович Патон**. Він наголосив, що Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук на 2009–2013 роки, затверджені спільним наказом МОН України і НАН України та зареєстровані Міністерством юстиції України, стали дієвим інструментом у плануванні й проведенні експертної оцінки тематики фундаментальних досліджень, а також під час підготовки звітних документів.

На наступний п'ятирічний період (2014–2018 рр.) було також розроблено Основні наукові напрями, які спочатку стосувалися діяльності НАН України, проте згодом їх було доповнено, погоджено з усіма національними галузевими академіями і схвалено рішенням Ради президентів академій наук України. Підготовлений документ «Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук національних академій наук України на 2014–2018 роки» було видано окремою брошурою, а її електронний варіант розміщено на офіційному сайті НАН України (http://www1.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/Others/cpasu/Documents/140711_2.pdf).

Така версія Основних наукових напрямів національних академій наук претендує на статус нормативного державного акта. Їх необхідно доповнити науковими напрямами і проблемами фундаментальних досліджень університетської галузі науки, затвердити спільним наказом з Міністерством освіти і науки України та зареєструвати у Міністерстві юстиції України.

Далі учасники засідання заслухали доповідь генерального директора Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського **Володимира Івановича Попика** на тему «Формування національного науково-інформаційного простору: інтеграція та кооперація зусиль бібліотек та інформаційних центрів України». Доповідач підкреслив, що провідні наукові бібліотечні установи України, бібліотеки та інформаційні

підрозділи наукових установ і вищих навчальних закладів останнім часом досягли помітних результатів в інтеграції наукової інформації на всіх видах носіїв, а також в інформаційному і науково-аналітичному забезпеченні потреб науки, освіти, культури, державного управління. Створюються електронні бібліотеки та архіви, бази даних, репозитарії електронних версій наукової періодики, ресурси бібліометричної та наукометричної інформації. Для наукових установ організовано онлайн-доступ до електронних баз зарубіжної наукової інформації. Розвивається система цільового інформаційного забезпечення дослідницької та управлінської сфер.

Проте на успішність науково-інформаційної діяльності негативно впливає розпорошеність і неузгодженість зусиль, що іноді призводить до багаторазового дублювання інформації. Крім того, прогрес інформаційного забезпечення стримується відставанням наявних техніко-технологічних можливостей інформаційного

середовища від сучасних технологій, що стрімко розвиваються. Збереження екстенсивних підходів в умовах обмежених фінансових і технічних ресурсів стає на заваді зосередженню зусиль на пріоритетних напрямках роботи, впровадженню новітніх форм інтеграції, опрацювання і поширення інформації, дистанційного обслуговування установ і читачів, цільового інформаційного забезпечення пріоритетних напрямів наукових досліджень. Перед бібліотечно-інформаційною галуззю стоїть ціла низка невідкладних завдань, спрямованих на досягнення принципово нової якості забезпечення інформаційних потреб науки, формування консолідованого національного науково-інформаційного простору.

За результатами обговорення питань порядку денного Міжвідомча рада з координації фундаментальних досліджень прийняла відповідні рішення.

За матеріалами засідання підготувала О.О. МЕЛЕЖИК